

Iskaja ob 4 jutraj.

Stane ololetno . . 180 K
mesečno 15
za zasod. ozemlje . 300
za inozemstvo . . 400

Oglas za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mali oglas do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo
Miklošičeva cesta št. 10
Telefon št. 72
Upravništvo
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 38
Račun kr. pošt. ček. urada
šte. 11.842

Med stavkujočimi rudarji.

(Od našega posebnega dopisnika.)

Trbovlje, 20. dec. Da izbruhne štrajk, na to smo bili pripravljeni že dolgo. Vendar se je še v četrtek zvečer govorilo, da bo stavka zopet odložena. V petek dopoldne pa je komunistično vodstvo pozvalo rudarje za 2. uro popoldne na »važno diskusijo o mezdnem gibanju«. Začetek diskusije je bil tudi začetek stavke. Rudarji se niso več vrnili na delo. Na isti način se je ustavilo delo tudi v drugih rudnikih trboveljske družbe. Število stavkujočih v teh rudnikih znaša 4800 v Trbovljah, 1300 v Zagorju, 1100 v Hrastniku, 300 v Kočevju, 500 v Rajhenburgu. V Hudi jami se ne stavka. Tam je v ostalem številu rudarjev povsem majhno, ker se vrše tehnične priprave za preureditev rudnika.

Zivahno vrvenje, ki je sicer vladalo v trboveljski dolini, je utihnilo. Stroji in vozovi so ostali na tirih, rovi so zapuščeni, ognji v kotlih pogaseni. Na ulicah ni opaziti posebnega življenja. Rudarji so se porazgubili po okoliških vaseh, da se preiskrbijo v živili in le okrog organizacijskih lokalov se zbirajo živahnejše gručice. Med mlajšimi delavci je opaziti bojno razpoloženje. Na obrazih starejših vidiš skrb in če se z njimi razgovarjaš, se ne ubraniš pesimiščenemu vtisu. Prebivalstva se je bila lotila ob izbruhu stavke pravcata panika. Širile so se vesti, da bodo komunisti vse izropali, neljube osebe pobili, skratka postavili »ruski režim«. Obrtniki in trgovci so hiteli zapirati trgovine in mnogi so že mislili na beg. Govorice so bile prazne. Delavstvo se ne da zapeljati k nepremišljenim dejanjem in ve, da stavke ne sme kompromitirati.

Ze prvi dan je stavkovni odbor na prebivalstvo izdal posebne litografirane letake, v katerih je rečeno: »Izjavljamo, da bomo v lastnem interesu skrbeli za popoln red in mir. Zadržali se bomo mirno v svojih stanovanjih, trdno verjeti, da bomo demno mirnim potom prišli do popolnega uspeha. Vemo, da bi vsak nemir in nered škodoval nam samim. Pri vmešavanju policije v naše mirno stanje pa odklanjamo vsako odgovornost. Tako je torej tokrat zmagala treznost. Pametno so delavci tudi ravnali, ko so se uprli predlogu nekaterih vročervnežev, da naj se ustavi delo tudi v električnih centralah, ki ne dajejo samo silo podjetju, temveč tudi luč in vodo delavcem samemu. Manj pametno je bilo, da so proti vsem dosedanjim običajem odklonili takozvane jamske straže, ki varujejo rudnike pred poplavi in strupenimi plini. Varnostno službo v rovih opravljajo poduradniki, vendar izgleda, da je njihovo število premajhno. Obstoji torej opasnost, da se pripetijo v rovih poškodbe, ki bodo na koncu delavstvu v kvar. Gostilne po vsej dolini so zaprte. Reči se mora in mnogi starejši rudarji mi to potrjujejo, da je alkohol mnogo kriv sedanje nezadovoljnosti, da je vzgojil mnogo surovosti in napravil poštenemu delavstvu mnogo simpatij. Velika večina rudarjev je solidnih in poštenih in krivo bi bilo soditi, da jih je zagnal v stavko samo teror komunističnih voditeljev. Življenje delavca, ki ima večjo družino in ki se vestno briga za ženo in otroke, je hudo in nikdo ne more oporekati, da so pre-

jemki, ki jih dobi, premajhni. Mnogo pa je mlajših lahkomišelnih elementov, ki se po večini rekrutirajo iz bližnjih in daljnih okoliških vasi in niso niti »poklicni« delavci. Ti elementi zaslužijo mnogo in vse zapravijo. Oni so glavni zagovorniki terorističnih aktov in njihovo razuzdano življenje kvari ugled rudarskemu stanu.

Med rudarji se danes živahno razpravlja o članku »Jutra« glede rudarskih plač. Zagotavlja se mi, da so podatki tarifnega odbora točni, ker navajajo minimalno temeljno plačo. Res pa je, da se v osemurnem akordnem delu zasluži tudi nad 100 K dnevno. Toda to je delo, ki ga ne zmore vsak. Napram predlogu, da bi se povišanje mezd vezalo s povišanjem produkcije, se ugovarja, da je današnja fizična sposobnost rudarjev absolutno nezadostna za povišanje intenzitete dela.

Večina delavstva pripada danes več ali manj prostovoljno komunističnemu Savezu rudarskih radnika, ki ima kar je gotovo zanimivo, napis na svojih štampiljih tudi v cirilici. Manjšina pripada socialdemokratski »Uniji«, mala grupa je klerikalcev. Socialisti in klerikalci niso bili vprašani za mnenje. Prisiljeni pa so biti z večino solidarni. »Unija« objavlja, da bo izplačevala stavkovne podpore le onim svojim članom, ki so že nad leto dni včlanjeni. Komunisti delijo svojim članom po 10 K dnevne podpore, kar znaša v vseh revijih dnevno čez 80.000 K izdatkov. Podpora je pri današnjih razmerah mnogo premajhna. Jasno je, da se na ta način stavka ne bo mogla dolgo držati. Zato se že v prvih dneh pojavljajo svarilni glasovi in zlasti žene med njimi v prvi vrsti matere, so ostre protivnice stavke in ne razumejo, zakaj se je moralo začeti baš sedaj pred prazniki. Stavkovni odbor skuša s situacijskimi poročili vzdržati dobro razpoloženje. Danes so objavili, da se bodo trboveljskim rudarjem pridružili tudi vsi ostali rudarji Jugoslavije in da bo v znak solidarnosti izbruhnila generalna rudarska stavka, katere se bo udeležilo 25.000 delavcev.

Do nocoj se ni pripetil niti najmanjši incident. Po 6. uri so vsa hišna vrata zatvorjena, ulice prazne. Izgredov do sedaj ni bilo in tudi nobenega čina sabotaze. Od časa do časa srečaš močne orožniške patrulje, ojačane z vojaštvom. Popoldne ob 3. je dospel iz Ljubljane še en močan oddelek vojaštva. Navzoč je v Trbovljah stalno zastopnik politične oblasti in tudi poverjenstvo za socialno skrb je poslalo svojega delegata, da vidi, ali in kedar bi bila mogoča pogajanja. Dosedaj še ni izgleda in gotovo je, da bodo božični prazniki v Trbovljah pusti, žalostni.

Stavka ima gotovo tudi svoje politično ozadje in je od komunističnih voditeljev nesporno zamišljena tudi kot nekaka »kraftprobe«, ki bi naj definitivno utrdila komunistične pozicije med slovenskim delavstvom ter bila izhodišče za nadaljnje eksperimente. Škoda, da se je v mnogem upravičenih delavskih zahtev polastila politika, kar nesporno otežkoča kompromis, ki je v interesu delavstva in našega narodnega gospodarstva potreben.

London, 20. decembra. (Izv.) Po predlogu dunajske sekcije reparacijske komisije se bavi ententa z vprašanjem velikega posojila, ki naj reši Avstrijo katastrofe. Angleški listi poudarjajo, da so predlagana sredstva povsem nezadostna. Avstrija bi potrebovala posojila 250 milijonov dolarjev, da se reši poloma.

Dunaj, 20. dec. (Izv.) Natacarska stavka je bila nocoj končana

Nove težkoče v Beogradu.

BEograd, 20. dec. (Izv.) Danes so se pojavile v pogajanjih za sestavo kabineta nove težkoče. Pokazalo se je, da Pašić ne obvlada popolnoma situacije v svojem klubu. Še opoldne je izjavil demokratskim voditeljem, da pristaja, da bo demokrat predsednik ustavotvorne skupščine. Popoldne se je vršila seja radikalnega kluba. Po seji je sporočil Pašić Davidoviču, da radikalci ne koncedirajo demokratu predsedništva v konstituenti, temveč da stojijo na stališču, da morata predsednik vlade in predsednik parlamenta pripadati eni stranki, v tem slučaju torej radikalcem. Prišlo bo torej do bojnega glasovanja, kar gotovo ne bo v prid sporazumu med obema največjima strankama. V Demokratskem

klubu se je pojavila strnja, ki stoji na parlamentarno pravilnem stališču, da skupščina ne more imeti sej, dokler se pred njo nahaja vlada v demisiji. Sklicanje konstituyente za jutri in za sredo brez odgovorne vlade da tvori opasen precedens, ki re ga ne sme dopustiti.

Pašić se je popoldan po vrsti razgovorjal s Korošcem, Drinkovcem in Trumbićem. V zvezi z zadnjim razgovorom se je pojavila verzija, da se bo v predsedniškem vprašanju skušalo najti izhod s postavitvijo dr. Trumbića kot kandidata za skupščinsko predsedništvo.

Do zvečera Pašić ni dobil mandata za sestavo vlade.

Ni izključno, da se pogajanja zavlečejo preko božiča.

Klerikalna obfožba klerikalne politike.

Maribor, 20. decembra. Današnja mariborska »Straža« objavlja senzacionalen članek dr. Kovačiča pod naslovom »Na to pot pa ne gremo«, kjer imenuje »Večerni List« svojega ljubljanskega »revolverskega tovariša« in izjavi: »Povejte nam enkrat jasno, kako si mislite našo republiko! Ali na podlagi ujedinenja vsega troimenega naroda, ali pa kot samostojno srbsko, hrvatsko in slovensko republiko? V prvem slučaju bi se pri volitvi prvega predsednika ponovila znana basen, kako so živali volile župana. Samostojna hrvatska in slovenska republika pa je naravnost blazna ideologija. Taka republika bi imela življenje enodnevnih muhe. Na to pot vam ne bomo šli in ne boste nas slepili s frazami o večnih zakonih. Po našem prepričanju jih potrebujemo v sedanjem splošnem razsulu drugod, ne pa, da bi pod njihovim plaščem rovarili zoper lastno državo. Podžiganje strasti in povečevanje notranjih bojov pripravljajo pot tujcu, ki bi nas zopet zasušnil. Dvigamo slovesen protest proti temu, da v imenu krščanstva in katoličanstva rujete zoper državo. S svojo revolversko demagogijo kompromitirate krščanstvo in katoličanstvo. Pazite, kaj delate!«

V isti številki je dalje članek dok-

torja Lenarda »Nekaj stvarnih pravkov«, kjer dr. Lenard ravnotako napada »Večerni List« in »Slovenca« in taktiko ljubljanskih klerikalcev in zanika, da bi bila konstituenta suverena. Tudi ona je našla pred seboj činitelje, s katerimi se mora računati. Dr. Lenard zaključuje: »Ali hočete, da naj se več kakor dvetretjinska večina uklone eni tretjini in da naj se podere pravno stanje pri večini zato, ker se je podrla pri manjšini?«

Beograd, 20. dec. (Izv.) Tukajšnja politična javnost je postala pozorna na hujškanje klerikalnih listov in celo v radikalnih krogih se pojavlja vedno večje nezaupanje napram politiki dr. Korošca. Radikalni »Balkan« je dal temu nezaupanju ostrega izraza. Dr. Korošec je bil od vodilnih radikalnih politikov interpelliran glede stališča svoje stranke. Izjavil je, da »Slovenec« in »Večerni list« ne izražata mnenja stranke ter dajeja besedo neodgovornim elementom, ki ne morejo biti merodajni za politiko njegovega kluba. Upozoril je, da njegovo glasilo, mariborska »Straža«, ostro nastopa proti hujškarijam ljubljanskega klerikalnega časopisja, ki jih tudi on kot šef stranke odločno obsoja.

Demokrati za državo „Jugoslavijo“.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) V ustavnem odboru Demokratskega kluba se je danes pričela podrobna debata o ustavnem načrtu. Sprejet je bil predlog k paragrafu 1., da naj se naša država imenuje »kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev — Jugoslavija«. K paragrafu 3. je bil sprejet predlog, da bodi državni jezik »srbsko-hrvatsko-slovenski«. Klub se je izrekel za obliko parlamentarne monarhije. Glede vprašanja ali naj velja v samoupravi eno ali dvotirni sistem, je bilo soglasno sklenjeno, da bodi ureditev pokrajinske uprave organizirana po takozvanem enotirnem sistemu, torej da služi eden in isti upravni aparat državni administraciji in samoupravi.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Muslimani so svoje siališe precizirali z izjavo, da so za parlamentarno monarhijo in za Protičev ustavni načrt (devet pokrajin). Zajedničarji so se izjavili za ustavno monarhijo na federativni podlagi. Klerikalci še vedno kolisajo med republikanskim in monarhističnim programom. V njihovem klubu je podobna neednost kakor doma v stranki.

Beograd, 20. dec. (Izv.) Vprašanje prisega je, kakor izgleda, stopilo nekoliko v ozadje. Demokrati stojijo na stališču, da polaganje prisega takoj po verifikaciji mandata ni absolutno potrebno.

Poročilo verifikacijskega odbora.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Na današnji seji verifikacijskega odbora je bila prečitana ostavka Stojana Protića na njegov mandat kot član odbora. Stojan Protić utemeljuje svoj sklep s tem, da se je iz razgovora z ministrom za konstituento, dr. Markovićem, pričel, da ne more biti razprava o mandatih, katere je odbor predložil kot nesporne in da zato manjšina nima pravice, da bi podala svoj minoritetni votum. On (Protić!) pa je sovražnik takega uničevanja pravice manjšine. Nato je bilo prečitano zaključno poročilo odbora, ki so ga podpisali tudi radikalci razven Protića. Poročilo ugotavlja, da je bilo 232 mandatov brez protesta in da je odbor priznal 343 poverilnic. Sklepanje glede treh štajerskopremurskih in dveh bregalniških mandatov se odloži. Vrhu tega so prišli danes trije protesti proti volitvam, ki pa niso bili sprejeti. Predsednik verifikacijskega odbora je nato izjavil, da se bo na jutrišnji formalni seji konstituyente razdelilo poročilo verifikacijskega odbora. V sredo se bo vršila druga seja konstituyente, na kateri bi se lahko vršile volitve predsednika in izvolil eventualno tudi ustavni odbor in odbor za revizijo poslovnika.

Dunaj, 20. decembra. (Izv.) Kralj Konstantin je v nedeljo z rodbino prisel v Atene, kjer so ga navdušeno pozdravili. Z grških otokov in iz Male Azije javljajo, da se pojavlja odpor in da zopet Venizelisti pridobivajo. Mnogo častnikov grške armade v Mali Aziji zpušča službo.

Italijanski kralj sankcioniral rap. pogodbo

Rim, 20. decembra. Kralj je sankcioniral rapalsko pogodbo. General Caviglia je pozval D'Annunzija, da naj se pokori volji domovine.

Rim, 20. decembra. (Izv.) »Corriere della sera« javlja, da predsednik vlade predloži še pred božičnimi prazniki italijan. kralju v podpis tudi poseben dekret o aneksiji pokrajin, ki so z rapalsko pogodbo priznani Italiji. Vlada je odposlala že potrebna navodila vojaškim in civilnim uradom v zasedenem ozemlju.

Rim, 20. decembra. Vlada je odposlala iz Zadra admirala Milla. Ker bo v nekaj dnevih že razglašena aneksija Zadra, na njegovo mesto ne bo imenovan vojaški upravnik, ampak prefekt v osebi sedanjega videmskega prefekta Bonfanti Linares. Vojaško poveljstvo prevzame general Taranto.

Rim, 20. decembra. (Izv.) Tukajšnji listi objavljajo poročilo, da je med italijansko in jugoslovansko vlado sklenjeno, da dobi Jugoslavija v Italiji posojilo v višini 1½ milijarde lir. Še pred rapalsko konferenco se je na posvetovanju v Beogradu, kateremu sta prisostvovala od italijanske strani konzul Nogare in comm. Volpi, a od jugoslovanske predsednik vlade Vesnić in finančni minister Stojanović, dogovorilo, da izvršita to posojilo italijanska trgovska in italijanska eskomptna banka. Jugoslavija bi porabila vse to posojilo za dela na jadranski obali.

Jugoslavija in Reka.

Rim, 20. decembra. (Izv.) Predstavniki samostojne reške države, dr. Odernigo v Rimu je javil ministrstvu zunanjih zadev, da je izvedel iz pozitivnega vira, da se pogaja vodja reške avtonomne stranke Riccardo Zanella z jugoslovansko vlado glede bodočih kar najtesnejših zvez med samostojno reško državo in Jugoslavijo. Protestiral je proti takemu posredovanju, na kar mu je zastopnik ministra zunanjih zadev conte Contarini odgovoril, da je Zanella predstavnik najmočnejše reške stranke, ki pa edina priznava v celnem obsegu rapalsko pogodbo. Ker bo ta stranka v normalnih razmerah prišla v Reki na vlado, je razumljivo, da se že zdaj zanima za dobre odnose s svojim najbližjim sosedom.

Zagreb, 20. decembra. (Izv.) Begunci z Reke, Jugoslavlani in Italijani, so imeli včeraj sestanek, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi jugoslovanske narodne stranke na Reki, ki bi skupno z italijansko avtonomistično in socialistično stranko se borila proti aneksionistični politiki D'Annunzije-vih pristašev. Italijanski avtonomaši in socialisti so poudarjali potrebo čim najboljših odnosov med Jugoslavijo in Reko, ki je v gospodarskem oziru popolnoma navezana na svoje jugoslovansko zaledje.

Odmevi komun. eksperimenta na Češkem

Praga, 20. decembra. (Izv.) V tukajšnjem sodišču se je pričela kazenska preiskava proti komunističnim voditeljem. Preiskavo vodi 20 sodnikov. Artiranih je dosedaj čez 300 komunistov, pričakuje se še do 200 aretacij. V Jabloncih se je včeraj vršil kongres severočehskih legionarjev, ki je sklenil izključiti iz organizacije vse legionarje, ki so se udeleževali komunističnega gibanja. Na Kladnem so bili iz tovarni odpušteni vsi delavski zaupniki, ki so se udeležili zadnjega štrajka.

Dr. Beneš pride v Rim.

Rim, 20. decembra. Po zanesljivih informacijah iz Prage, pride češoslovski minister zunanjih del dr. Beneš po končani konferenci zveze narodov v Ženevi v Rim, kjer ostane delj časa. V teh dnevih se bodo v Rimu rešila važna vprašanja glede trgovskih in političnih odnosov med Italijo in češoslovansko republiko.

Rim, 20. decembra. (Izv.) Vojni invalidi so pridrili pred parlamentom hrupne demonstracije za povišanje pokojnine. Predrli so orožniški kordon, razbili na parlamentu šipe in streljali na poslopje. Vlada je obljubila, da bo ugodila njihovim zahtevam.

Dr. Henrik Steska.

Obseg pokrajinske samouprave.

V kompetenco pokrajinske skupščine in pokrajinske odbora bi smele spadati štiri vrste poslov:

1.) Pokrajinske finance. Semkat želejemo naslednje posle:

- a) razpolaganje s pokrajinskim imetjem in s pokrajinsko javno lastjo;
- b) pokrajinske davščine, da se z njimi pokrijejo izdatki pokrajinske samouprave; pokrajinski samoupravi bi bili pridržani neposredni davki na zemljišča in na hiše; poleg teh pokrajinskih davkov bi mogle pokrajinske skupščine skleniti v zakonih dovoljene doklade na državne davke in pa po zakonu dopustne pokrajinske naklade;
- c) pokrajinski dolгови;
- d) pokrajinski letni proračun; pokrajinska skupščina rešuje vsako leto v svojem prvem sestanku pokrajinski proračun za prihodnje upravno leto po predlogu pokrajinskega odbora.

2.) Vrhovno izvrševanje avtonomnih pokrajinskih norm in uredb o poljedelstvu, živinoreji, gozdarstvu, lovni in ribarstvu, o javnih cestah, potih in mostovih, o gradbi poslopij in drugih stavb in o regulaciji naselbin, o tujem prometu, o letoviščih in kopališčih, o oskrbi ubožcev in o zaščiti dece in mladine.

S tem preide važen del notranje ali politične uprave na pokrajinski odbor. To vrhovno izvrševanje gori omenjenih avtonomnih pravil in uredb obsega vse liste grane javne uprave, pri kojih je vpoštevati v prvi vrsti lokalni interes in se tudi ne omeji zgolj na skrbstveno pospeševanje teh upravnih strok, temveč obsega istotako tudi policijo in razsojanje. Pri policiji gre za vzdrževanje dobrega reda in odvracanje vsega onega delovanja in vedenja ljudi, ki se protivi dobremu redu. Seveda je pokrajinska samoupravna policija omejena na gori navedene grane. V vseh teh primerih bo pokrajinski odbor odnosno pokrajinska skupščina postopala ali v I. stopnji ali pa v višji instanci kot oblastvo, ki je nižjim samoupravnim teritorialnim korporacijam nadrejena.

3.) Pokrajinska samouprava mora imeti možnost, da poleg države in drugih javnih in zasebnih faktorjev z lastnimi sredstvi ustanavlja, gradi, vzdržuje in subvencionira naprave, ki služijo javnemu blagostanju v pokrajini. Doim so upravni posli pod 1) in 2) deloma oblastvenega značaja, pri teh poslih pokrajina ne nastopa kot javna oblast, temveč le kot podjetnik.

K tem napravam prištevamo:

- a) lokalne prometne naprave (lokalne železnice, kanale, luke, avtomobilne in aeronavtske zveze itd.); naprave za proizvodnjo dobrin (elektrarne, plinarne itd.); naprave za odvracanje elementarnih nevarnosti (uravnave rek, zagradbe hudournikov itd.);
- b) bolnice, blaznice, hiralnice, zavode za gluhohe, slepce in slične zdravstvene naprave;
- c) srednje in strokovne šole.

4.) Tudi okrožja in občine so samoupravne korporacije s slično upravno pristojnostjo, kakršno imej pokrajina. Tudi one imajo lastno finančno upravo s finančno oblastjo, nadalje naj jim v gotovi meri pripada izvrševanje pod 2) omenjenih avtonomnih pokrajinskih norm in uredb a seveda v nižji ali srednji stopnji, in konečno se mora tudi njim omogočiti ustanavljanje gradnja, vzdrževanje in subvencioniranje raznih lokalnih naprav, ki služijo gospodarski, duševni in telesni kulturi. Gre sedaj za to, ali naj tvorijo ta samoupravna telesa nekaj sistem pod nadrejenih samouprav, tako da bi višja samoupravna korporacija ob enem vršila administrativni nadzor nad nižjo samoupravno korporacijo. Ta načrt bi obsegal dvojne funkciji, namreč rešitev pritožb zoper odredbe nižjih samoupravnih korporacij in pa odobritev takih sklepov, za katere bi zakon ali avtonomna norma predpisala pritrditev višjega samoupravnega oblastva. Rešitve pritožb bi se nanašale na dvojne bistvene različnih vprašanj, namreč na pravno vprašanje, t. j. na vprašanje, ali so se obstoječi zakoni, avtonomne norme in uredb kršili oziroma ali se je pomanjkljivo postopalo, in na vprašanje primernosti, t. j. ali je podrejena samoupravna korporacija tam, kjer gre v mejah zakona za prosti prevladar o potrebnosti gotovih naprav ali oblastvene odredbe, postopala primerno ali ne. Pri to omenjenih odločitvah in pri presoji o tem, ali je odredba primerna, višja samoupravna oblast sama zopet po prostem prevladar odloča. Nekateri vsled tega nasprotujejo tako obširni samoupravi višjih samoupravnih teles, češ, da višja samoupravna telesa ogrožajo samoupravo nižjih, ako se jim pripozna pravica administrativnega nadzora. Je mnogo resnice na tem, a v nasprotnem slučaju bi se morala pripoznati ta pravica nadziranja tudi v vprašanjih prostega predurka državnemu oblastvu, ali bi pa v takih primerih sploh ne bila dopustna pritožba. Prvo bi ne bilo primerno, drugo pa bi omogočalo precejšnjo samovoljo nižjih samoupravnih teles. Državna oblast izvršuj svoje nadzorstvo nad samoupravnimi korporacijami in sicer tudi nad pokrajino le v interesu države, ne pa v prid samoupravi ali posameznikom. Radi tega tudi posamezniki nimajo pravice v tem pogledu zahtevati od državne oblasti kako rešitev.

Slično kakor šef pokrajinske vlade ali ban, naj bi pa tudi pokrajinski odbor v važnejših stvareh svojega področja zaslišaval posebne stalne sosvete. Taki sosveti bi bili potrebni posebno za kmetijstvo, gradstvo, tujski promet in zaščito dece ter bi polovico članov sosveta imenovala pokrajinska skupščina izmed priznanih strokovnjakov, polovico bi pa tvorili zastopniki raznih javnih korporacij.

Politične beležke

+ Delegati Radičeve stranke so se v soboto zvečer iz Beograda zopet vrnili v Zagreb. Pred svojim odhodom so imeli še konference s kmetjsko stranko, s komunisti in socialistično demokra-

ti. Razen tega so se privatno obiskali voditelja kmetjske stranke Avramovića in bili so ponovno tudi pri Stojanu Fotiču. Zvečer so konferirali z ministrom notranjih del Miloradem Draškovićem, ki se je s njimi razgovarjal o privatni osebi, a ne kot posrednik demokratskega kluba. Potem so obiskali še Narodni klub. Ob 29. uri so se odpeljali. Dopisniku "Jutarnjega lista" so delegati pred svojim odhodom izjavili, do so s svojim obiskom zadovoljni, in ko se je od njih poslovil s besedami: "Do vidjenja v Beogradu" so mu delegati odgovorili: "Do vidjenja".

+ Protest črnogorskih poslancev. V demokratskem klubu je črnogorski poslanec Todor Božović protestiral proti apanaži 300.000 frankov za črnogorskega ekskralja in naglašal, da slednji še vedno noče prenehati z rovanjem proti edinstvu naše države. Sploh vlada med črnogorskimi poslanci zaradi tega sklepa vlade veliko razburjenje. V Crni gori, kakor je bila povečana te balkanski vojni, je bilo od 16 poslancev izvoljenih 9 demokratov, 1 radikalec, 2 republikanec in 4 komunisti. Demokrate, pristajali državnega edinstva, imajo torej absolutno večino v Crni gori in zaradi tega z vso odločnostjo protestirajo, da bi država sedaj še vzdrževala ekskralja Nikiti, ki ga je Narodna skupščina v Podgorici odstavila in tudi zaklenila njegovo imetje. — V političnih krogih se zatrjuje, da se je vlada v Rapallu zavezala na izplačevanju apanaže ekskralju Nikiti proti temu, da Italija ustavi vsako podpiranje bivšega črnogorskega vladarja. Zgodilo se je to baje na posredovanju Anglije.

+ Revizija Sevreske mirovne pogodbe. Po zanesljivih informacijah pariških listov iz krogov vrhovnega sveta se vsprico novega položaja, ki je stvorjen z vrnitvijo kralja Konstantina na grški prestol, resno razmotriva z zavetnikih krogih revizija Sevreske mirovne pogodbe, v kolikor se ista tiče Grške, kakor tudi popravka sedanje meje med Grško, Bolgarijo in Jugoslavijo. "Journal des Debats" uporablja to priliko in resno svetuje jugoslovanskim in bolgarskim vodilnim krogom, da najdejo realno podlogo za zblizanje obeh sosednih držav. Ker je revizija Sevreske pogodbe že zagotovljena, a s tem je zagotovljen tudi dohod Bolgarske na Egejsko morje, je popolnoma jasno, da mora dobiti tudi Jugoslavija teritorialnih koncesij, ki bi morale biti paralelne s koncesijami Bolgarske. Da se pa prepreči vsak naporazum, je treba to vprašanje urediti že vnaprej. List obenem predločuje zavezniskim vladam potrebo, da se ozirajo pri reviziji Sevreske mirovne pogodbe na Jugoslavijo, ker je Srbija — sestavni del nove države — bila z izdajstvom Grške leta 1915. moralno in materialno oškodovana. Vrh tega pa prestaje z vrnitvijo Konstantina zveza med Jugoslavijo in Grško, ali zvezi mora biti najnaravnejša posledica zveza med Jugoslavijo in Bolgarijo.

+ Demisija načelnika italijanskega generalnega štaba. Načelnik italijanskega generalnega štaba, general Badoglio, je odstopil. General Badoglio je v času italijanskega poraza pri Kobaridu poveljeval eni armadi. Ker sedaj vodi parlamentarna in vojaška komisija preiskavo zaradi Kobaridskega poraza, so izjavili nekateri višji aktivni oficirji, da ne morejo podati svoje izjave, dokler je general Badoglio šef generalnega štaba. Komisija je o teh izjavah obvestila ministristvo vojne, na kar je podal general Badoglio svojo ostavko.

Udruženje železn. činovnika u kraljevini SHS.

Ljubljana, 19. decembra.

Danes se je vršil v kolodvorski restavraciji občni zbor Društva jugoslovanskih železniških uradnikov. Udeležilo se ga je preko 100 članov obnovljenega društva, ki je zbralo v kratkem času zopet okoli 400 uradnikov Južne in državni železnice pod svoje okrilje.

Predsednik društva, g. Večeslav Černigoj, je po prisrčnem pozdravu podal sliko društvenega stanja in delovanja pred vojno ter je razvil program, po katerem naj bi društvo svoje delovanje v bodoče uravnilo. Delovanje železniškega uradnika naj bo posvečeno v največji meri tehnično znanstveni izobrazbi, od katere je odvisen zdrav razvoj naših železnic. Enotni duh vodstva mora nadvladati vse. Društvo mora tudi podpirati vse pohvale vredne napore uradništva, da se vzpostavi stari moralni nivo in vrednoti železniškega činovnika. Vojna in nje posledice so tu povzročile mnogo zla. Energično delo za zboljšanje socialnega položaja železniškega uradnika je v tem oziru največjega pomena. Napram drugim železničarskim organizacijam hoče biti društvo lojalno, z njimi bo v slučaju potrebe iskalo stikov in sodelovanja. Na drugi strani bo ostalo društvo strogo nepolitično; ono hoče združevati vse železniške uradništvo brez ozira na politično pripadnost. Predsednik pozivlja Srbe, Hrvate in Slovence, da naj se oklenejo svoje strokovne organizacije.

Občni zbor je osvojil predlagane smernice in je vzel poročila tajnika in blagajnika na znanje.

Nato se je vršila debata o premembi pravil, ki je bila jako stvarna ter je trajala ves popoldan. Najvažnejša je sprememba imena. Društvo se v bodoče imenuje "Udruženje železniških činovnika u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca". S prevzemom srbohrvatskega naziva je dokumentiral občni zbor stališče glede narodnega ujedinjenja. Slovenski železniški uradnik ne more ostati samo doma, njegov spas je celokupna država, njegov ideal mora biti celotno železniško omrežje, vedno enotno, smoteno iz našega osrčja — Beograda. Tudi sedež udruženja se more prenesti vsak čas v Zagreb ali Beograd. Slovenski železniški uradnik se temu ne bo protivil, samo da se razvije popolna organizacija uradništva, ki bo koristila državi in uradništvu.

Iz občnega zbora je bila na predlog predsednika poslana prestolonasledniku sledeča brzojavka:

"Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov v Ljubljani, katerega članstvo je bilo že davno pred ustanovitvijo društva prepojeno globoke vere in upanja v končno slavno zmago misli ujedinjenja našega troimenega naroda in ki je bilo začetkom svetovne vojne zaradi svojega imena in nacionalnega delovanja nasilnim potom ustavljen po avstrijskih policijskih oblastih, si dovoljuje na svojem prvem občnem zboru po ujedinjenju podati Njegovemu Visočanstvu kralju Petru in Vašemu Visočanstvu kot davno zaželenemu vladarju ujedinjene domovine svojo udanostno izjavo. Bog čuvaj našo domovino in našo kraljevo hišo Karadjordjevičev! Bog ohrani Vas našemu narodu v blagor in srečo!"

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Predsednik Večeslav Černigoj, (Ljubljana juž. kol.), I. podpredsednik Ivan Novak (Zagreb drž. kol.), II. podpredsednik Franc Planinšek (Ljubljana juž. kol.), odborniki: gospodje inž. Müller, Andrej Keršmanec, Matko Miklič, Leon Dekleva, Vladimir

Gomilšek, Josip Gabrjevič, (Ljubljana juž. žel.), Josip Božič, Karol Zupančič, Rudolf Prešeren, dr. Valdemar Haslakiewicz (Ljubljana drž. žel.) in Josip Zorec in Josip Petrelj (Zagreb drž. žel.).

Udruženju želimo obilo uspeha. Naj dodamo politično priombo: JDS bo, kakor vsem strokovnim organizacijam, našega uradništva tudi "Udruženju" rada na razpolago. Nepolitične strokovne organizacije niso zato tukaj, da se bojujejo proti političnim strankam ali za nje, temveč so zato nepolitične, da se morejo z vsemi strankami dogovarjati in si zagotoviti njihovo pomoč v parlamentu in pri vladi. Na drugi strani pa lahko dajejo politikom svoje strokovno mnenje na razpolago. "Udruženje" je krenilo na pravo pot.

Prosveta.

— Otvoritev marionetnega gledališča. V nedeljo ob treh so napolnili prijatelji našega Gašperčeka prostore v Metnem domu. Zaradi reda je bilo določenih le 200 sedežev za predstavo. Vsled tega so morali nekateri gostje počakati na večerno predstavo. Ureditelj se nam zdi umestna, ker je bil pri predstavi lep mir in se je vse lepo šlo. Orkester je zaigral nekaj primerljivih lahkih komadov. Gašperček je letos v "prologu" sam odvarjal gledališče, kar pa ni bilo po volji gospodu direktorju — toda obinstvo je priznalo, da ima Gašper prav. Pocijev "Zafaran princ" je prav zabavna stvar. Gašperček ima namreč tudi svoje slabosti in gre včasih v krčmo. Če gre pa v krčmo, rad posedli. Nekoč pa zaide v njegovo hišo knez in ta ga odnese na grad, kjer ga položi v knežjo posteljo. Ubogi Gašperček sam ne ve, kaj pomeni ta izprememba. Igra je polna šaljivih prizorov. Nazadnje odnese Gašperčka zopet domov. Naši igralci so od lani lepo napredovali. Uloge so bile v dobrih rokah: govor je bil razločen in igra bitk naravnost lepa. Stari in mladi so navdušeno ploskali. Scenarija je kazala umetniško roko našega mojstra Klemenčiča, brez katerega bi Ljubljana ne imela tega gledališča. Med prazniki bo več predstav. To je najlepša zabava za našo dečo.

— Gledališče na Jesenicah. Kakor smo že poročali, je Dramatični klub na Jesenicah otvoril svojo sezono dne 11. t. m. ter uprizoril v spomin druge obletnice smrti Ivana Cankarja njegovo dramo "Jakob Ruda", ki se je ponavljala v nedeljo dne 12. t. m. Drama je bila skrbno uprizorjena ter so posebezni igralci z globoko zamišljenimi igro dosegli, da je imela velik uspeh. Dram. klub bo prirejal vsake štirinajst dni po dve predstavi ter je sprejel v repertoar v prvi vrsti slovenska in slovanska, potem šele dramatična dela neslovanskih narodov. Na repertoarju so med drugimi: Cankar: Jakob Ruda, Hlapci; Dobovšek: Ročoljub iz Amerike; Kragher: Skoljka; Kristan: Kato Vrankovič; Gradišnik: Ubijalci; Ogričević: Hasanaginica; Petrovič: Mrak; Balucki: Težke ribe; Tolstoj: Moč teme; Zapolska: Morala gospe Dulske; Strindberg: Oče; Rovetta: Nepošten! Dréglj: Če frak dobro pristaja; Molnar: Vrag; Ernst: Odgojitelj Lanovec; Sudermann: Tiha sreča; Schwagerl: Red iz pravosti. — Da bo mogoče Dram. klub svoj načrtani program tudi izvesti, je v prvi vrsti odvisno od jeseniškega občinstva, katerega dolžnost je, da to novo, za Jesenice veljavno kulturno podjetje podpira s pridnim in mnogobrojnim obiskom predstav. — Prihodnja igra bo velezabavna veselohla v treh dejanjih poljskega pisatelja Mihaela Baluckega: "Težke ribe".

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

(Dalje.)

Kenyon je poskočil: «Kaj, vi da ste... bah, nesmisel!» in ogledoval je mladega Francoza, — ki je sicer izvrstno govoril angleško — z izrazom, mešanim iz porogljivosti in nezaupanja... Toda vkljub vsemu je bilo nekaj v njegovih zunanosti, da mu je pol in pol verjel čudno trditve, ki jo je ravnokar čul. Toda stoji! Neumnosti! Tolpo ponarejevalcev, ki je kljubovala tri tedne britanski policiji in njemu samemu. — njo da je izvohal ta mali goljufek? Smešno!

Profesor pa ga je prekinil iz brzih njegovih misli in nadaljeval: «Govorim resnico, Mr. Kenyon. Dokazem jo. Ravno sem vas nameraval poklicati, da aretirate vso cenjeno družbo. Do 12 ure jih dobite še zbrane, kjer sem jih zapustil. Danes zvečer imajo svoj glavni sestav-

nek, kajti jutri prične cirkulacija iznova».

Kenyon je prebledel. Če prične ponarejeni denar zopet krožiti, — je izgubljen.

«Ako hočete najpreje telefonirati in si preskrbeti pomoč šestih ali sedmih konstablerjev, vstrajam pri svoji ponudbi in vi jih lahko aretirate. Svojo osebno dobrobit žrtvujem, kakor stari Rimljani, za ono državo. Pozneje lahko aretirate tudi mene. A sedaj je že 11. ura minula in porušiti se morate».

Z naglim pogledom na profesorja je stopil Kenyon k telefonu, zvonil in oddal svoje naročilo. Ko so čakali na prihod policajev, je nadaljeval profesor:

«Gotovo se čudite, kako da sem jih izsledil? Cisto enostavno, s pregledom svojih raztresenih pacientov! Zapazil sem redne količine ponarejenega denarja — ravnilne rečeno, banka jih je opazila — in po trudopolnem delu se mi je posrečilo izslediti, da prihajajo od šefa tolpe, ki vam je tako dolgo kljubovala».

«Šest dni!» je izeno zamrmral. «Jaz sem jih izsledil v treh», je odgovoril profesor. «In mislite si moje začudenje, ravno danes popoldne, ko se je hotel vodja te tolpe, napačni lord Caxton, v nekakšem napadu onega, kar bi se lahko imenovalo apoteoza raztresenosti, izročiti roki pravice! K sreči je utekel... da, da, k sreči, gospod Kenyon, ker drugače bi ga sedaj ne mogel predati vam!»

Kenyon je strmel v profesorja, ki se je sam za se tiho smehljaj. Kmalu se je zaslišala zunaj težka hoja policajev in vsi trije so odšli ven, skesani Lavertisse, Mr. Kenyon in profesor.

«Oprostite!» je zaklical slednji v vratih za detektivom. «Pod mojo streho ste se menda že nalezli bolezn, ki ste jo ravnokar tako zgovorno opisovali, raztresenosti... pozabili ste svoj zavoj».

«Aha, vaše trgovske knjige», pravi Kenyon strupeho, «hvala, teh ne bom pozabil».

«Sicer pa nimamo dela!» je pripomnil profesor.

«To sem vedel», pravi Kenyon, ponosen, da lahko tudi sam pokaže svoje znanje, «dognal sem, da se mora ta tolpa skrivati tu nekje v bližini».

«Res je, svojo centralo imajo v North Berker Road. Pa naj še kdo reče, da spite, gospod Kenyon...»

Našli so, da je North Berker Road kratka cesta samih šest zasebnih hiš. Izgledalo je, da v petih hišah ne stanuje nikdo. Pod vodstvom profesorja so vstopili na vrt hiše št. 4, kjer so našli razsvetljena okna pritličnega stanovanja.

«Prisiljeni smo, da ravnamo nekoliko proti zakonu», reče profesor. «Za ta prestopok pa prevzamam samo odgovornost. Pošljite tri stražnike pod razsvetljena okna, potem nam g. Lavertisse odpre glavna vrata, in nato primemo vso družbo, ki je zbrana v jedilnici».

Po kratkem pomisleku je Kenyon pristal in Lavertisse je pričel pri vratih svoje delo z vlonilskim orodjem. Profesor pa se je obrnil k Kenyonu: «Načelnik družbe ni navadna oseba, to vam povem. Obljub-

ljam vam presenečenje».

«Mislim si si že kaj takega», odgovori detektiv. «Prepričan sem bil, da se spojinjo za ponarejene zlatnike sestavil izredno spreten metalurg, ženijalen človek, kateremu so morali pomagati ljudje z najboljšim tehničnim znanjem, in papir za bankovce...»

«Takoj vam razložim, vse kar hočete vedeti».

«No da, zasledoval sem to sled s pomočjo precej pomanjkljivih podatkov, vendar pa nisem prišel nikamor in vendar sem najbrže bil na pravi poti».

Spretni Lavertisse je medtem odprl vrata. Njemu in profesorju je Kenyon sledil s svojimi konstablerji. Naenkrat je profesor bušil v vrata jedilnice, jih odprl kakor veter in došli so zagledali osem oseb, zbranih v jedilnici okrog hrastove mize. Zapanjeno so zrl v nepričakovane goste, profesor je pa zaklical: «Prav ste imeli gospod Kenyon, če ste iskali to gospodo in njihovega voditelja. In prav ste imeli, ko ste sumili, da imate pravo sled».

Narodno gledalište.

Drama:

Torek, 21. dec.: Strindberg: Smrtni ples II. B.
Sreda, 22. dec.: Beaumarchais: Figaro se ženi. Izven.
Četrtek, 23. dec.: Zaprt.
Petek, 24. dec.: Zaprt.
Sobota, 25. dec.: Ogrizović: Hasana-ginca. Izven.
Nedelja, 26. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Izven.
Ponedeljek, 27. dec.: Strindberg: Smrtni ples I. A.
Torek, 28. dec.: Strindberg: Smrtni ples II. A.
Sreda, 29. dec.: Zaprt.
Četrtek, 30. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. D.
Petek, 31. dec.: Zaprt.
Sobota, 1. jan.: Cvrček za pečjo. Izv.
Nedelja, 2. jan.: Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven.
Ponedeljek, 3. jan.: Cvrček za pečjo. B.

Opera:

Torek, 21. dec.: Verdi: Trubadur. E.
Sreda, 22. dec.: Smetana: Dalibor. D.
Četrtek, 23. dec.: Zaprt.
Petek, 24. dec.: Zaprt.
Sobota, 25. dec.: Risto Savin: Lepa Vida. Izven.
Nedelja, 26. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Izven.
Ponedeljek, 27. dec.: Zaprt.
Torek, 28. dec.: Smetana: Dalibor. D.
Sreda, 29. dec.: Puccini: Tosca. C.
Četrtek, 30. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči dramska predstava. D.
Petek, 31. dec.: Nedbal: Od bajke do bajke (otroška predstava) ob 3. uri popoldne. Izven.
Sobota, 1. jan.: Smetana: Prodana nevesta. Izven.
Nedelja, 2. jan.: Puccini: Tosca. Izven.
Ponedeljek, 3. jan.: Zaprt.

Ali ste že poslali na-
ročnino za „Jutro“?

Hiša v Trnovskem predmestju v Ljubljani se radi odpotovanja prodá. Obstoja iz petih stanovanj, hleva, kupa, kleti in 2100 m² zemlje. — Več se poizve Cesta na Loko 22 J. P. 609 2-2

Obl. konces. informaci. zavod

„Drago Beseljak“

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5, dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno, cene zmerno. 10 18

Oprava za trgovino
(štelaže) 499 10-9
se takoj prodá.

Henrik Kenda, Mestni trg 17.

606 Vodovodne cevi 10-3

v premeru po 4/4 in 5/4 cole oddaja, dokler naloga traja. mnog. pod dnevno ceno, tvrdka J. Razboršek, Šmartno pri Litlji.

Proda se dobro ohranjena
blagajna (Wertheim)

Ogleda se lahko v hotel „Tivoli“. 603 2-2

Deske, trami in oglje

franko gorenjske postaje, za takojšnjo dobavo,
se kupijo. 3-3

Ponudbo na: Tavčar & Svetina,
Ljubljana, Gosposvetaka cesta 6.

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana

naj se blagovni postavlja tvrdka:

Prva haloška trgovina z vinom
Ante Korenjak in drug pri Sveti
Barbari v Haložah. 36-31

Stenice, ščurki

in vsa golazna mora poginuti ko puznjati, moji praznični sredstva kot: za ščurke K 20-—, za steno K 12-—, prasek za uši v ohišju in perilo K 10-—, m K 20-—, prasek proti mrčesom K 10-— in K 20-—, mazilo proti ušem pri ljudeh K 5-— in K 10-— in t.d. Pošila po povzetju zavod za eksport M. Jankar, Petrinjska ulica 3, Zagreb br. 33. 294 11

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
— inseriraj v „Jutru“

Ugodna priložnost!
Prodaja čevljev
po zelo znižani ceni pred Božičem

pri tvrdki

597 2-2

ANT. KRISPER
Ljubljana, Mestni trg št. 26.

MARIJA TIČAR
= Ljubljana =
Selenburgova ulica

priporoča:
Božične in novoletne razglednice
Koledarje vseh vrst
Veliko zalogo krasnih
daril 110 24

Za Božič in Novo leto

kupujte

456 17

za otroke:

Čiha Jova-Gradnik, Kalamandarija. Pesmi za otroke. Vez. 16 K, po pošti pripor. 1 K 40 v več.
Bob in Teđi, mladinska povest s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 2 K več.

za odrasle:

Anatole France: Pingvinski otok, broš. 42 K, po pošti K 2 40 več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči, broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 2 K več.
Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del, skupaj 57 K, po pošti K 2 20 več.
Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Rnjige so najcenejše darilo.

Velika božična prodaja

Naznanjamo cenj. odjemalcem, da jo ravnokar prispela večja pošiljatev različnega za božična darila zelo primernega blaga, osobito različno sukno in drugo volneno blago za obleke, kostume in plašče, dalje pralni barhanti za bluže, srajce itd., fine volnene odeje, preproge in velika izbira zastorov na kose in metre, dalje različne pletenine kakor jopice, šal, čepice, rokavice za dame, gospode in otroke, različno trikotajno in Tetra-perilo i. t. d. Priporočamo se cenj. obisku.

A. & E. SKABERNE
Mestni trg št. 10. 608 2-2

Almanah

„Kraljevina SHS 1921“

Spoštovani čitatelji!

Javljamo Vam, da iziđe leta 1921. izpod tiska Almanah „Kraljevina SHS 1921“, ki bo kot knjiga za pojasnila, izdelana na znanstveni podlagi in v duhu nacionalne slovanske ideje, doprinesla k temu, da bo marsikdo pravilno spoznal našo kraljevino. V almanahu bo cela država kraljevino: kratka zgodovina, zemljepis, ustroj, kultura, financa, trgovina in industrija, iz peresa znanih naših strokovnjakov, in tudi seznamek vseh društev, časnikov, odvetnikov, inženjerjev, zdravnikov in vseh velikih finančnih, industrijskih in trgovskih podjetij.

Naslovi in pregledi bodo tiskani v štirih jezikih, da seznanimo inozemstvo z življenjem kraljevine.

Cena je približno 100 dinarjev izvozu vezanemu v mehke in 125 dinarjev izvozu vezanemu v trde platnice.

Knjiga obseza kakih 600 strani v osmerki.

Gospode veletrgovce, industrijce, društva in druga podjetja pozivljemo, da svoj oglas v almanahu tudi v 2—3 jezikih natisnejo.

Cena oglasu din. 75 za 1/16 str. in din. 125, 200, 350, 600 v tekstu in din. 1000 na kartonu.

Besedilo in denar naj se pošljeta Srbski Trgovski Banki v Novem Sadu.

Prosimo, da nam javite, če moremo na Vas kot naročnika računati.

S spoštovanjem

5-1

Glavno uredništvo

Almanaha „Kraljevina SHS“

Naslov: Novi Sad, Trg. zanatl. komora.

Dvakrat prečišteni

salonski petrolej

v lesenih in železnih sodih se dobi najceneje v vsaki množini pri

J. MAHORKO

Maribor, Slovenska ulica št. 6. 616 2-1

Naročajte in širite sledeče

leposlovne knjige:

Anatole France-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.
Dostojevskij-Lovstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 36 K, vez. 46 K, po pošti pripor. 4 K 61 v več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti 1 K 80 v več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, po pošti 2 K 60 v več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broš. 20 K, po pošti 3 K več. II. zvez. broš. 22 K, po pošti 2 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu:

Tiskovna zadruga v Ljubljani,
Sodna ulica 6. 66 17

Proda se krasna oprava za spalno sobo, biva lastnina bančnega ravnatelja Klimpelna. Oprava je iz medij ter obstoja iz postelje, umivalnika, nočne in toaletne mizice, dalje iz dveh omar, od katerih ima ena omara veliko zrcalo, ter mize in stolov. Ogleda se lahko vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 15. do 16. ure v delni prisilni delavnici pri gosp. Smarčniku. 601 2-3

Pisalne stroje Remington
nudi tvrdka 526 10-7
K. A. Kregar, Ljubljana.

Hiša naprodaj
v Mostah

is kmetijsko poslopje z vrtno okrog hiše. Vodovod v hiši. Vpraša se pri AL. Slamič, Selo 48, Mosta. 613 2-3

Naročajte spise o naši državi:

A Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. del 15 K, II. del, I. snop. 21 K, 2. snop. 21 K.

Dr. Sazdán: Naš sadašnji ustavni položaj. Cena 16 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. Cena 10 K. 128 17

Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga K 1 80 več.

Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

600 5-2